

SLOVENE C

Štev. 290. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vohod čez dvorile nad lekarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—13. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v torek, 20. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vaprejeva narvočno, inserate in reklauacije. —
I n a s e r a t i s e r a č u n s j o z n o s t o p n a p e t i t v r a t a (doližna
75 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane vsostepa garmondvrat
24 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 138.

Trgovinsko-politične struje v Srbiji.

(Dopis.)

V avstrijski javnosti, celo v krogih, ki so o trgovinskih odnošajih naše monarhije prilično poučeni, vlada še danes mnenje, da je Srbija v gospodarskem oziru popolnoma odvisna od Avstro-Ogrske in da je torej monarhija v prijetnem položaju, da more pri obnovljenju trgovinskih pogodb Srbiji naravnost diktirati svoje pogoje. To mnenje je napačno in ga bo treba pač korenito premeniti, če bo srbska kraljevina v svojem gospodarskem razvoju napredovala v dosedanjem pravcu. Dejstvo je, da srbski eksport v monarhijo konstantno pada; prej je šlo 90 odstotkov srbskega eksporta v Avstro-Ogrsko, leta 1902. le še 79% odstotkov; znižal se je eksport tekom petih let za celih 10 odstotkov!

Ko so se leta 1895. in 1896. zatvorile naše meje srbskim živinorejcem, so ustanovili v Srbiji velike klavnice in posledica je bil velik izvoz mesa v zahodnoevropske države. Belgrajska klavnica sama izvažala na leto do šest milijonov kilogramov mesa v vrednosti sedmih milijonov frankov. Istotako je morala iskati Srbija za svojo pšenico novih trgov, dalje v poslednjem času skoro za vse ostale pridelke (za koruzo, perutnino, slive, jajca, mast itd.) Vsi ti pridelki so se izvažali prej izključno v Avstro-Ogrsko — zdaj pa le še komaj dve tretjini (pšenica in meso), polovica (perutnina), celo samo še tretjina (jajca)! Te uspehe ima Srbija zahvaliti deloma svoji novo ustanovljeni eksportni banki in drugim bankam, ki so pričele organizirati srbski izvoz.

Srbskemu stremljenju za emancipacijo od Avstrije je došla nova avstrijska carinska tarifa s svojim agrarskim značajem kakor nalašč. Zakaj ta tarifa je obremenila prav tiste srbske pridelke, ki jih gre kakih

dvoje tretjin v Avstro-Ogrsko, z ogromnimi carinami, v primeri z dosedanjimi šestkrat in večkrat višjimi; vrh tega so nekatere izmed njih minimalne carine, torej na spodaj vezane.

Srbska javnost se jako živahno peča s posledicami uveljavljenja nove avstrijske carinske tarife. Največji del srbskih gospodarskih politikov je mnenja, da bi gospodarska vojna z Avstrijo pač izzvala v Srbiji gospodarsko krizo, nikakor pa ne bankeota. Upajo celó, da se bo Srbija gospodarsko povzdignila, kadar preboli krizo, in da nima torej prav nobenih vzrokov, klanjati se diktatom Avstrije. Najradikalnejšo strujo zastopa ekonomik N i k a š i n o v i ć, ki zahteva celó, da naj Srbija sama provocira carinsko vojno z Avstro-Ogrsko. Zmernejše stališče zastopa dr. N i n č i ć v svoji publikaciji „Srbija pred trgovinskimi pogodbami“, ki pa tudi pravi, da mu je carinska vojna ljubša od „kariature trgovinske pogodbe“. Najzanimivejše pa je mnenje nekdanjega ministrskega predsednika in sedanjega srbskega poslanika na dunajskem dvoru, dr. V u j i ć a. On piše v svoji študiji „Najnovější pokret v trgovinski politiki“, da bi gospodarski boj z Avstro-Ogrsko povzročil Srbiji velike težkoče, celo gospodarsko krizo, nikdar pa da bi Srbije gospodarsko ne uničil. Poznejše posledice takega boja bi Srbiji celo koristile, ker bi jo prisilile, da del svojih surovih proizvodov sama uporabi. Tako bi se izlil v Srbijo tuj kapital in povzdignila bi se industrija. Za drugi del svojih surovih proizvodov pa bi dobila novih trgov. Avstro-Ogrska rabi nekatere srbske proizvode neobhodno za svoj konsum, za svojo industrijo in trgovino. Vsi ti krogi bi bili oškodovani; Avstro-Ogrska bi izgubila za dolgo časa ali za zmirom ves svoj eksport v Srbijo. Zato je dr. Vujić mnenja: če hoče Avstrija boj, Srbija ga sprejme.

Avstrijski poljedelci in živinorejci seveda trdijo, da jim je srbska pogodba na veliko škodo. Ali to trditev bi si bilo treba natančneje ogledati. Tako dosega srbski uvoz žita k o m a j e d e n d o d v a o d s t o t k a avstro-ogrsko produkcije. Uvoz živine iz Srbije pa je naravnost potreben z ozirom na prehranitev širokih slojev, ki jim baš visoke carine kratijo mesno hrano, in pa tudi zato, da svoje večvredno domače blago eksportiramo v inozemstvo. Dočim so tožbe agrarskih slojev deloma pretirane, pa imata avstroogrsko trgovina in industrija jako tehtnih vzrokov, da se ohranijo mirni odnošaji med monarhijo in Srbijo in da ostane srbski trg odprt. Naš eksport v Srbijo prav tako raste, kakor srbski pada: znašal je l. 1902. kakih 25 milijonov kron, l. 1903. pa že 34 milijonov kron, t. j. 56, odnosno 61 odstotkov vsega srbskega importa!

Take so dispozicije v Srbiji. Zelo napačno bi torej bilo, če bi računila Avstro-Ogrska na to, da bo Srbija iz strahu pred gospodarskim bankerotom sprejela vsake, še tako težke pogoje za trgovinsko pogodbo. — Že v svojem lastnem interesu bi Avstro-Ogrska ne smela provocirati gospodarske krize v Srbiji, z ozirom na svojo lastno trgovino in industrijo in pa nič manj tudi z ozirom na politične posledice gospodarskega boja. Tak boj bi odvzel državi še tisto malo vpliva na Balkanu, ki ga ima dandanes.

V dunajskem „Orijskem društvu“ je rekel neki dalmatinski poslanec ob priliki, ko se se razpravljali trgovinsko politični odnošaji med Avstro-Ogrsko in Srbijo, da ima največ „zaslug“ na teh zmirom slabših odnošajih avstrijska zunanja politika, ki si je znala pridobiti sovraštvo vseh balkanskih držav kar je vplivalo seveda tudi na gospodarsko polje. Če ostane ta politika v dosedanjem tiru, bo škoda — tudi gospodarska — zmirom večja.

V istem društvu je rekel dr. Vujić, da bi bilo v interesu obeh dežel, če bi došlo do prijaznega sporazumljenja, brez bojev, čijih posledice bi segale jako daleč in tudi na negospodarska polja. To bi bilo želeto; zakaj jasno je, da Srbija tudi v gospodarskem oziru ne mara biti več — vazalna država.

Rusko-japonska vojska.

Boj za 203 m grič.

Iz Čifua poročajo 17. t. m.: Major Mičanov, ki se je udeležil boja za „203 m grič“, je včeraj došel sem ter poroča, da je bil ta boj najbolj ljut in krvav v tej vojski Japonci so imeli velikanske izgube; padale so kar cele kompanije, a Japonci so drli naprej, da pridejo na vrh. Slednjič jih je prisilil ogenj iz drugih utrd, da so se umaknili. Potem so pa zopet naskočili drugič in tretjič. Zastavonoša je bil ubit, ravno tako 8 Japoncev, ki so drug za drugim dvignili zastavo. Pri tretjem naskoku so zažgali Japonci v bližini se nahajajoče skladišče lesa in premoga. Veter je gnal plamen in dim Rusom v obraz, vsled česar so se morali umakniti. Mičanov poroča nadalje, da je v Port Arturu vse mirno. Posadka pričakuje v 10. dneh prihoda baltiškega brodovja.

Steselj o zavzetju „203 m. griča“.

Steselj poroča 5. t. m.: Včeraj ob sedmih zjutraj so pričeli Japonci, ko so zbrali vse svoje čete, naskakovati Visoko goro ter jo obenem bombardirali iz 11-ter 16colnih topov. Ljuti boj je trajal cel dan. Trikrat smo odbili naskoke. Proti večeru so se Japonci polastili vrhunca, kjer so takoj postavili dve strojni puški. Med ranjenci se nahaja tudi sanitetni nadzornik Cerpinski ter polkovni poročnik Butusev. Polkovnik Irman je delal čuda hrabrosti.

Z dne 10. t. mes. se glasi Stesljeva brzojavka: Japonci so 6. t. m. zasedli Visoko goro (203 m. grič). Naše ladje v luki so poškodovane od 11-colnih bomb. General Cerpinski je umrl vsled ran. Duh čet je izboren.

LISTEK.

Iz Dalmacije.

Z a d e r, meseca decembra.

Društvo za povzdigo gospodarskih koristi v Dalmaciji je imelo dne 4. t. m. odobrovo sejo. Najznamenitejši je sklep, da se društvo nič ne meša glede na vprašanje o fuziji dalmatinskih parobrodarjev. Ne izreka se ne za „Kreditno banko“, ne za „Lloyd.“ — Seji je predsedoval grof H a r r a c h.

Lepa drobtinica glede na jubilej dogme o Brezmadežni poročajo s Hvara. V Starem mestu je na starinski Hektorovičevi palači sledeči štiristoletni napis: O Marijo Djevice, presveta božja majko, začeta bez iztočnega griha, moli za nas.

S posebno vnmemo spravljata kninska in zaderska občina železniško progo Knin-Zader na dan. Ker se misli graditi proga Ogulin Bihac-Knin, je ta železnica tem večje važnosti. Deputacija zaderskega župana Ziliotta in predsednika dalmatinske trgovske zbornice Luxarda, ki ju je vodil k Wittecku poslanec Vujatović, je dobila od ministra zagotovilo vladne pomoči. Načrti te proge

izdelani že l. 1872., se izroče na razpolago; vrh tega pošlje vlada svojega tehnika, da te načrte sedanjim razmeram primerno popravi.

Rimski list „Rassegna giuridica ecclesiastica“ (Roma, Via Panetteria 27) prinaša zgodovinskopravno študijo o glagolski božji službi pod naslovom Liturgia glagolito-romana. Spis je temeljit in za vse, ki se bavijo s tem vprašanjem, izredne važnosti. Piše ga učen hrvaški teolog in zgodovinar.

Dalmatinski državni poslanec dr. D u l i b i ć je dne 30. novembra v državnem zboru govoril med drugimi tudi te-le besede: „Opazil sem, da se je zaupanje v pravičnost oslabilo, in da je celo omajano. Tudi jaz sem sodnik po poklicu in sem trdno prepričan, da noben sodnik ni sposoben da hotoma izda krivično razsodbo; toda mora se mi priznati, da so na svetu tudi slabi ljudje, in da so sodniki tudi ljudje, da sodnik sodi po svojem prepričanju, ki ga dobi uvaževavši vse okolnosti. Kdo pa more jamčiti, da se kak sodnik nevede in nehoté ne odloči za tako razsodbo, ki o nji misli, da odgovarja političkim na-

menom upravitelja pravosodnega ministrstva, in katera razsodba bi sicer drugače izpadla?“

Zanimiva sodba iz sodnikovih ust, ki tolmači vpliv zunanjih političkih razmer na razsodbe, in s tem na ljudstvo in njegovo razmerje do pravosodja.

V splitskem „Danu“ priporoča nekdo, naj „Društvo sv. Jeronima“ prevede zgodbe sv. pisma, ki jih izdaja Družba sv. Mohorja in naj jih izda v ravno tisti obliki z istimi slikami. Slovensko delo hvali z zelo toplimi besedami.

Srbi v Kotoru so sklenili, da se prično pogajati s Hrvati, kako bi se doseglo sporazumno postopanje pri občinskih volitvah. Hrvatje ne bodo delali nobenih težav upravičenim srbskim željam.

Med „Smotro“, vladnim listom in „Narodnim listom“, organom poslanca Biankinija se je zadnji čas razvila majhna borba. „Smotra“ je iskušala dokazovati, da razmerje med tujci in Dalmatinci v državni službi ni tako veliko, kakor je v svojem govoru dne 23. novembra omenjal Biankini v drž. zbornici, trdeč, da je 50% tujih uradnikov v Dalmaciji, med njimi 30% Nemcev.

„Narodni List“ navaja sedaj po izvestju dne 31. avg. 1903 163 domačine uradnike proti 91 tujcem, med katerimi je pač mnogo Slovanov, a večina takih, katerih občevalni jezik je nemški.

Čulo se je nedavno, da se združijo vsi hrvaški naprednjaki v eno stranko. Zanimivo pojasnilo v tem oziru podaja Štefan Radić v „Narodnem Listu“. Dve struji sta namreč pri hrvaških mlajših politikih. Eno vodita dr. L o r k o v i ć in dr. H e i m e r l, ki trdita, da je prva stvar hrvaške politike boj proti klerikalizmu; drugo vodijo R a d i ć, dr. K o r p o r i ć in dr. K r i š t o f, ki stoje na stališču slovanskega demokratstva; na tem temelju se ima osnovati ljudska kmečka stranka, v kateri ne bo prostora ne za klerikalne, ne za liberalne aristokrate. Spor še ni poravnal.

Dne 12. dec. 1854 so otvorili frančiškani v Sinju prvo popolnoma hrvaško gimnazijo, ki je bila prva slovanska gimnazija v Avstriji. Te dni se je praznovala slovesno njena petdesetletnica.

Več sto Japoncev — zgorelo.

„Daily Telegraph“ poroča iz Cifua 18. t. m.: Sel je prinesel od oblegane armade posameznosti o japonskem napadu 3. t. m. na utrdbe Ičesan in Bordi. Okrog utrdbe Bordi so Rusi potegnili 600 čevljev dolg in 300 čevljev širok jarek. Jarek so pokrili s slamo in lesom, ki so ga polili z oljem. Ko so došle japonske kolone na jarek, so ga Rusi zažgali. Mnogo sto Japoncev je popolnoma zgorelo. Ogenj je trajal eno noč in naslednji dan. Sledečo noč so napadali Japonci v malih oddelkih ter se skrivali za velikimi lesenimi ščiti. Prišlo je do bajonetnega boja. Napad so zavzeli Japonci postojanko ter ujeli 150 Rusov. Poleg japonske zastave so zasadili iz nerazumljivega vzroka tudi kitajsko zastavo. Nekemu japonskemu generalu je odtrgala granata roko in nogo.

Od Daljnega do Paljenčana so zgradili Japonci ozkotirno železnico za dovažanje topov.

Položaj v portarturski trdnjavi.

Iz Čifua poročajo v Peterburg 18. t. m.: Od Rusov, ki so nedavno z jadrnice prodrili blokado pred Port Arturjem, ter se sedaj nahajajo pri ruskem konzulu v Čifu, so trije bolni. Seboj so prinesli poročilo, ki bo kmalu priobčeno. Kakor se glasi, je portarturska posadka prepričana, da bo trdnjava še dolgo vzdržala obleganje. Japonci so izgubili doslej pred Port Arturjem čez 60.000 mož. Ako se bodo naskoki nadaljevali do končnega uspeha bodo morali žrtvovati še dvakrat toliko vojakov. Japonci so upali, da bodo vzeli portartursko brodoge, da ž njim pojačijo svoje bojne brodoge, ki je zelo poškodovano; sedaj pa so izgubili to upanje, vsled česar so pričeli uničujoč bombardement na ladje.

Na mandžurijskem bojišču.

„Birž. Vjed.“ poročajo iz Mukdena, da se vrše pri veliki operacijski armadi živahne priprave za slovesno praznovanje božičnih praznikov. Pri vseh oddelkih se pripravljajo božična drevesca. Božični darovi prihajajo v velikem številu.

Tretje rusko brodoge.

Admiral Birilev piše v „Nov. Vrem.“: Vsak izgubljen dan pri oboroževanju tretjega brodoge je prestopok, vsak izgubljen teden je zločin. Treba je napeti vse sile. — Sploh pa, meni Birilev, ima tudi Roždestvenski sam upanje na popoln uspeh. Togovo brodoge je močno poškodovano, bojne sile Roždestvenskega so pa še nedotaknjene in moštvo polno onega duha, ki je ustvaril iz male knezvine neizmerno Rusijo.

Glasi se, da bodo do 23. januarja gotovo tretje brodoge, obstoječe iz oklopnice „Apraksin“, „Ušakov“, „Senjavin“, „Nikolaj I.“ in „Vladimir Monomah“.

Iz Peterburga poročajo, da so se 14. t. m. v libavski luki pričela dela za oboroženje tretjega brodoge. Izvršile se bodo le nekatere poprave na ladjah in na strojih. Ladje bodo oborožene s starimi topovi. Izurjenih delavcev primanjkuje.

„Askold“ v Sangaju.

Od angleških listov razširjena vest, da namerava „Askold“ oditi iz Sangaja, nasprotuje dejstvu, da odpotujeta v Sangaj soproga „Askoldovega“ poveljnika Gramačikova ter nevesta nekega častnika.

Japonske namere proti bajkalski železnici.

Ruski brzojavni urad poroča: Japonci, preoblečeni za potujoče Lame, skušajo pregovoriti nomadske Džigite, naj razdero bajkalsko železnico ter vržejo v zrak lomilce ledu na Bajkalskem jezeru. Kakor se glasi, Džigiti nočejo poslušati japonskega prigovarjanja, ker kupčujejo z Rusi ter žive z njimi v prijateljskem razmerju.

Cile ni prodala svojih ladj.

„Standard“ poroča iz New Yorka dne 19. t. m.: Čilenska vlada je uradno naznanila angleškemu zastopniku, da ne namerava prodati nobene bojne ladje ter da bo varovala nevtralnost.

Steselj in Nogi

Iz Tokia poročajo: Pismo generala Steslja na generala Nogija v zadevi bolnišnic se glasi sledeče: „Čast mi je, obvestiti, da Vaše topništvo obstreljuje naše bolnišnice, ki se razločujejo po zastavah „Rdečega križa“. Raz pozicije Vašega topništva se te zastave vidijo. Prosim Vas, da obstreljevanje preopoveste. Ta korak sem storil iz visokega spoštovanja do naših hrabrih junakov, ki leže sedaj ranjeni v bolnišnicah „Rdečega križa“, ko so se slavno borili zoper Vaše vojake. Tudi nekaj ranjenih Japoncev se nahaja med temi junaki. Zagotavljam Vas svojega globokega spoštovanja“.

Temu pismu je bilo priloženo pa drugo, ki se je glasil tako: „S tem pooblaščenim čarjevega načelnika lovcev ter vrhovnega voditelja bolnišnic „Rdečega križa“, Barašova, da se pogaja z Vašo ekscelenco, da se naše bolnišnice odstranijo med bombardementom od nevarnih ciljev. Nepotrebno

je povdarjati, da Vam priznavam pravico, posepeševati uspehe svojih operacij“.

General Nogi je oddal odgovor na dogovorjenem kraju. Odgovor se glasi: „Čast mi je, Vas zagotoviti, da japonska armada, ki spoštuje človečnost in dogovore, od začetka obleganja ni nikdar nalašč streljala proti poslopjem in ladjam z zastavo „Rdečega križa“. Največji del trdnjave se raz pozicije našega topništva ne vidi in, kakor veste, tudi vsi topovi ne zadenejo pravega cilja, to tem manj, ker so topovi vsled dolgega in hrabrega odpora vedno bolj obrabljeni. Z velikim obžalovanjem, da ne morem preprečiti tega, da naši topovi ne zadenejo pravih ciljev, Vas zagotavljam svojega globokega spoštovanja“.

Senzaacionalna vest o baltiškem brodogu.

„Svjet“ piše: Nekateri japonski listi izražajo bojazen, da bi utegnili Rusi, ko bodo pluli mimo Formoze, izkrcati tu svoje čete ter se polastiti tega japonskega otoka. Vsled tega je opravičeno mnenje, da bodo Japonci napravili na Ribiških otokih baze za japonske brodoge. Na Japonskem namreč že računajo s tem, da imajo nekatere transportne ladje, ki spremljajo baltiško brodoge, na krovu čete, ki so namenjene v pojačene portarturske posadke ali pa za posadko na Formozi. To je sicer le samo ugibanje, a se navidezno potrjuje po neki carigradska brzojavki, ki pravi, da so bile ladje prostovoljnega brodogarja tako zelo naložene, da jih ni bilo mogoče preiskati, ter da so nosile velikanske zaboje, v katerih so bili najbrže skriti topovi Brzojavke iz drugih evropskih pristanišč se zopet glase, da je bilo na ladjah vse polno čet. Vse to vzbuja pri Japoncih bojazen, da utegnijo Rusi izkrcati svoje čete na Formozi ter jo zasesti. A brez podlage so japonske in angleške trditve, da je od Toga odvisno, kje bo bojišče. Mnogo bolj pa lahko admiral Roždestvenski preslepi ter zmede sovražnikov načrt s tem, da plove okrog Avstralije.

Nemška ljudska stranka o položaju.

Zveza nemške ljudske stranke je imela v nedeljo na Dunaju sejo; ki je trajala štiri ure. Poroča je posl. dr. pl. D e r s c h a t t a. Stranka je izrazila obžalovanje, da je vlada preprečila zbornično delovanje ravno v onem trenutku, ko je pričel z rednim delovanjem proračunski odsek. Vlada nosi svoje odgovornost sama, ker je hotela izkoristiti predlogo o podporah v ta namen, da okrepi svoje finančno stališče. Nadalje so grajali, ker se zavlačuje predložitev obrtnega reda in drugih gospodarskih predlog. Zahtevali so, naj vlada tudi brez odlašanja predloži zbornici zakonski načrt o delavskem zavarovanju. Načelniku dr. Derschatti so izrekli zaupnico. Sklenili so končno storiti vse, da bo stranka pripravljena, če se razpusti državni zbor. Izvolili so v ta namen organizacijski odbor. Zborovanja se je udeležilo 21 poslancev.

Poslanec Biankini o položaju.

Poslanec Biankini je priobčil v zadrskem „Narodnem Listu“ razgovore z različnimi politikami o položaju. Dr. K r a m a r je rekel: „Vse ostane, kakor je bilo. Körber ostane na svojem mestu! Zbornica ne bo razpuščena in stranke ne bodo sklenile miru. Neki vplivni član poljskega kluba je izjavil: Meseca januarja bo zopet sklican državni zbor, da izvoli delegacijo. Ker zbornica ne bo delovala, bo poslal Körber poslanca zopet domov. A spomladi bo vojno ministertvo zahtevalo milijone za armado, katerih pa Körber ne bo imel. In takrat bo nastala kriza, ker cesar ne trpi ministra, ki ne izpolni zahtev vojne uprave. Dr. Körber bo moral odstopiti ali pa izposlovati nove volitve, da dobi zbornico, ki mu dovoli, kar potrebuje. V marcu ali pa v aprilu bodo za Körberja kritični dnevi in se bo tudi izpremenil položaj v zbornici.“

Čehi in vlada.

D u n a j, 19. dec. Mladočeški poslanci so opetovano javno očitali vladi, da je prelomila dano besedo. Tudi dne 9. t. m. je dr. Kramar v svojem govoru očital dr. pl. Körberju, da ni izpolnil dane obljube. To je tako razkačilo češke poslance, da so pretrgali vsako zvezo z dr. pl. Körberjem. Ako pa češki zastopniki javno ponavljajo taka očitanja, je pač naravno, da javnost tudi izve podrobnosti. Do danes pa še vedno javnost ne vé, kaj je dr. pl. Körber obljubil Čehom. Zato zahtevajo ostale češke stranke, naj se jim pejasnijo dogovori med mladočeškimi voditelji in vlado.

Bojkot proti Italijanom v Inomostu.

Dne 19. t. m. so v Inomostu delili letake z imeni vseh v Inomostu živečih italijanskih zdravnikov, babic in trgovcev. Nemško prebivalstvo se pozivlja, naj bojkotira Italijane, ker v Tridentu Italijani bojkotirajo nemške šole in trgovce.

Dogodki na Ogrkem.

Grof Apponyi je izjavil, da on in njegova stranka smatrajo razpustitev zbornice in volitve v sedanjem protizakonitem položaju za popolnoma nezakonite in da bodo on in njegovi tovariši pri otvoritvi novega državnega zbora zavzeli svoje sedeže na podlagi sedanjih mandatov.

Predno je Tisza šel na Dunaj, mu je dejal grof Julij Andrássy: „Za tvojim hrbtom nočem sedaj ničesar storiti, a če prideš h kralju, reci mu, da ga prosim za avdijenco“. Tisza mu je odgovoril: „Jaz mu bom to poročal, a prepričan si lahko že naprej, da te kralj ne bo sprejel!“

Opozicija je izjavila, da noče s sedanje vlade nikake zveze ter se že pripravlja na nove volitve. Vse opozicijske stranke bodo pri volitvah skupno nastopale.

Preiskava o demolaranju v drž zboru je dognala, da so nekateri opozicijski poslanci z noži ranili nekaj stražnikov.

Tisza je imel v konferenci liberalne stranke govor, v katerem je izražal upanje, da bo narod pri volitvi pokazal svojo modrost.

Cuje se, da bo kralj v svojem govoru pri razpustu parlamenta povdarjal, da Ogrska stoji pred velikanskim razvojem, če napravi zopet delaven parlament. S to parolo bo liberalna stranka tudi stopila v volivni boj in podpirala le one kandidate, ki se bodo izjavili za premembo poslovnika.

Tudi zasedanje ogrske magnatske zbornice je odgojeno.

Boj za ustavo na Ruskem.

Peterburški dopisnik berlinskega „Lokalanzeigerja“ poroča, da bi bil moral biti 19. t. m. na carjev imendan izdan vladni odlok s pozivom, naj prebivalstvo omeji svoja pričakovanja. Višje poštvo vodstvo je pa izdalo dnevnikom prepoved, da ne smejo poročati o shodih, nemirih in o resolucijah in sploh ničesar o svobodomišelnih izjavah. „Post“ poroča iz Peterburga: „Kocka je padla. Car je izjavil, da ne mara izpremeniti sedanjega načina vladanja na Ruskem. Car se je za to odločil po večkratnih posvetovanjih z notranjim ministrom Mirskim, ki pa ni nikdar mislil na ustavo. Le pri upravnih oblastih je nameraval premembe, samodržstvo pa ostane. Izvršiti nameravajo sledeče izpremembe: 1. Zemstva se ustanove tudi v deželah ob Visli, 2. delokrog okrožnih in deželnih zemstev se razširi, 3. omeji se državno nadzorstvo zemstev, 4. zemstva imenujejo svoje uradnike samostojno, 5. določila o administrativnem odgonu se odpravijo, 6. državljanje bodo sodila le redna sodišča, 7. zakonito se z jamči verska svoboda, 8. občinska avtonomija v mestih se razširi. Želji, da bi se dala svoboda časopisju in dovolil društveni in zborovalni zakon, se ni ustregel. Razširjene so govornice, da je omajano stališče Mirskega.“

Framasonski umor.

Nacionalne pariško časopisje poroča, da se je našlo obešeno truplo framasonskega tajnika Bidegaina v Kajiri. Časopisje dolži framasone, da so oni povzročili Bidegainovo smrt, ker je ložine spise prodal nacionalcem. Bidegain je pobegnil, ko se je izvedelo, da je izdal ložo. Truplo ima rane, iz česar sklepajo, da so ga framasoni najprvo zabodli in potem obesili.

Dogodki na Balkanu.

Zastopniki Avstrije, Rusije, Francoske, Italije in Angleške so vložili na turško vlado skupno vlogo, v kateri zahtevajo pomnožitev tujih orožniških častnikov v Makedoniji. Velevlasti zahtevajo, da se število tujih orožniških častnikov pomnoži za 23.

Italijanska zbornica

je razpravljala 18. t. m. o pomnožitvi policijskih častnikov in agentov, karabinerjev in mestnih stražnikov. Ministrski predsednik Giolitti je izjavil, da hoče s to predlogo omejiti delovanje vojaštva za vzdrževanje javnega reda. Zakonski načrt je zbornica odobrila z 243 proti 37 glasovom.

Demonstracije v Moskvi.

V nedeljo dopoldne se je zbralo po moskovskih glavnih cestah kakih 3000 oseb, ponajveč dijakov in dijakinj. Peli so prekućijske pesmi. Policija je opominjala izgredeznike zaman, naj se razidejo. Množica je jela žugati stražnikom javnega reda, nakar so ti oddali nekaj slepih strelcev. Ker še ni nastal mir, so policisti in kozaki z golim orožjem pregnali izgredeznike v stranske ulice. Občinstvo je nastopilo proti izgredeznikom.

Stajerske novice

Š Konjice, 18. decembra. V Žrečah pri Konjicah je občni zbor političnega društva uzpel izborni. Gospod poslanec R o š je opisaval razmere v deželni zboru s posebnim ozirom na kmetijstvo. Poslušalci so popolnoma odobraval postopanje njegovo in ostalih zastopnikov slovenskih.

Š Girstmayer piše! Na shodu v nedeljo je Girstmayer obljuboval, da bo pisal

mariborskemu knezoškofu pismo proti „Südsteierische Presse“ in „Slov. Gospodarju“. Malo prej je najnesramnejše psoval slovensko duhovščino, češ, da „božja beseda iz teh ust je kakor blagoslovljen kos kruha v rilcu svinje“. Duhevnike je psoval „Schweinepriester“. In tak mož bo koga učil? Proti ljudem, ki so nastopali na nedeljskem shodu v Mariboru, je treba najodločnejšega nastopa. Girstmayer naj gre učiti „Stajerca“ in nemškonacionalne liste! Proti takemu divjanju, kakor ga je uprizoril na shodu Girstmayer in proti socialnedemokratskim surovostim, katere je izkazoval socialni demokrat Vidmar, ki se je s psevkami na „klerikalce“ posebno priljubil zborovalcem ter je tudi simpatično pozdravljal Stigerjevo volitev, sta „Südsteierische Presse“ in „Slovenski Gospodar“ veliko preponižala. Treba bilo odločne organizacije slovenskih katoličanov, katera bi imela direktno namen, pobijati protikatoliško agitacijo, naj pride iz katerega tabora koli!

Š Volitve v Velenju. Pri včerajšnji volitvi odbornikov za občino Velenje, ki je ena največjih ne Spodnjem Stajerskem, prišlo je v tretjem razredu 100 narodnih volilcev, v drugem razredu 43 in v prvem 10. Nasprotniki se volitve niso udeležili. Kaj bi tudi začeli, saj jih niti desetina ni. V lepi velenjski občini odklenkalo je nemčurjem za vselej!

Š Nesreča. Pri Novi Štifti se je splašil konj kmetu F r a n g e š u. Kmet je padel z voza in se ubil.

Š Razstavo kapunov imajo v Mariboru.

Š Občinske volitve v Trbovljah so se vršile 12. t. m. nenavadno mirno. Vsi izvoljeni odborniki so Roševe stranke. Udeležba ni bila obilna.

Š Umrla je 15. t. m. v ljubljanski deželni bolnišnici vdova A n a L e s j a k, v katere gostilni v Trbovljah imajo socialni demokrati svoje zbirališče. Prepeljali so jo v Trbovlje, kjer je bila 18. t. m. pokopana. Rdečkarji so se pogreba polnoštevilno udeležili. Saj jim je bila prava „Demokratenmutter“.

Š Graški občinski svet je sklenil, naj vodi dosedanji župan dr. Graf dalje županska posla, da bo potrjen novi župan.

Koroške novice.

k Smrt prof. Jakoba Wanga. Umrl je, kakor smo že včeraj poročali, slovenski profesor na beljaški gimnaziji g. J a k o b W a n g, doma iz Podkrnosa. Hotel je v svojo domačijo zadnjo soboto. Od Celovca je šel peš; med potom obnemore. Kmet, ki je ravno mimo vozil, ga je sprejel na voz in ga hotel peljati v celovško bolnišnico, a Wang je med potoma izdihnil. Koroški Slovenci smo izgubili vrlega rodoljuba, beljaška gimnazija pa edinega slovenskega profesorja. Blag mu bodi spomin!

k Zborovanje „Slov. kršč.-soc. delavskega društva“ v Celovcu, ki se je vršilo zadnjo nedeljo, je bilo bolj pičlo obiskano, kakor smo navajeni. Najbrže je vplival neugodni čas. Prvi je govoril društveni predsednik gosp. V. J u g o zgodovini Slovencev. Drugi govornik (g. J. D o b r o v c) nam je razložil zanimivosti o suženjstvu pri starih narodih. Vmes so nas razveseljevali vrli tamburisti.

k Delovanje nemških krščanskih socialcev. To se mora priznati krščanskim socialcem, da so delavni. Dne 4. decembra so imeli štiri politične shode, 11. decembra pa pet naenkrat. Ker govore jasno in odločno o krščanskih vprašanjih nasproti liberalcem in soc. demokratom, so njih shodi zanimivi in poučni. Treba bo, da Slovenci vse store, da ne zaostanejo. Seveda, Slovenci nosijo na sebi veliko cokoljo, ker zoper liberalizem zaradi „sloge“ ne gredo naravnost v boj. Weiss je nekoč rekel, da če Slovenci ne bodo delali, jim bodo pa nemški kršč. socialci vzeli ljudstvo. Če bodo Slovenci spali, se bo to res zgodilo. — Dne 16. t. m. je pričel izhajati nov list nemških kršč. socialcev „St. Veiter Anzeiger“ Pred 11. leti katoliški Nemci na Koroškem niso imeli nobenega lista, sedaj imajo pet listov, ki izhajajo skupno osemkrat na teden in imajo na teden 15.000 iztisov naloga. — Društvo sv. Jožefa je v Spitalu na Koroškem ustanovilo podružnico.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. dec.

Majhni ljudje. V „Slovanu“ je priobčeval dr. Jos. Vošnjak spomine na Ljubljano po potresu. Pri tem je prišel tudi na misel, da kaže naštetih vse ljubljanske denarne zavode. Res jih je naštel vse, tudi najnezatnejše, samo „Ljudsko posojilnico“ je izpustil. Ali jo je pa dr. Vošnjak zapisal in jo je morda urednik črtal? Vsekako so pri „Slovanu“ tako zaostali, da niti najvažnejšega slovenskega zavoda v Ljubljani ne poznajo.

Protest proti bogokletstvu. Dunajsko vsenemško glasilo je na nesramen način smešilo zakrament presv. Rešnjega Telesa. Državno pravdnštvo ni proti temu nič storilo. Dunajski nadškof kardinal Gruša je ukazal, da se v vseh cerkvah prebere protest proti takemu zasramovanju katoliške vere.

Ponemodenje kranjske justice. Današnja „Tagespost“ prinaša sledečo brzojavko iz Ljubljane: „Kakor se tu čuje, bo deželni svetnik pri deželni sodišču v Ljubljani, dr. Jakob Kavčič imenovan višjim dež. svetn. v Gradcu in deželni sodni svetnik v Ljubljani, dr. Viktor Wagner za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu.“ Kolikor se ta vest tiče imenovanja ljubljanskega dež. sod. svetnika dr. Wagnerja za predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu, smatramo to kot **popolnoma nemogoče**. Neverjetno se nam namreč zdi, da bi vlada riskirala tak udarec v obraz slovenskemu ljudstvu in tako nečuvno preziranje cele vrste slovenskih nadsvetnikov in svetnikov, ki so najmanj desetkrat toliko sposobni za mesto predsednika okrožnega sodišča v Novem mestu kot ljubljanski Wagner, ki se ne odlikuje po drugih lastnostih, nego po zagrizenem nemškem nacijonalizmu, kot iurist je pa slabši kot vsak boljši avskultant. V nepričakovnem slučaju, da bi se vest vendar-le obistinila, napovedujemo že naprej najskrajnejši boj, ali če hočete, gonjo, ki se ne bo ustavila pred nobenim ozirom. Za sedaj naj zadoščajo te resne besede. Tako daleč vendar še nismo prišli, da bo naše ljudstvo mirno prenašalo tak nečuvno Koberberjev eksperiment. — Sobotni „Narod“ je prinesel o tem notico v kateri je namigaval nekako skrivnostno: „Kje so ta kompromis skuhali, nam ni znano. Ravno tako se ve, med kom se sklepa ta kompromis najnevarnejše vrste. Toliko pa slovenski javnosti lahko povemo in razkrijemo, da nismo mi s tem zanimivim kompromisom v prav nikakoli zvezi. In še to lahko dostavimo, da mi odločno protestiramo zoper tak kompromis glede celega njegovega obsega in — značaja. Čudno je le to, da se je sedaj začelo celo mešetariti za slovenska sodna mesta.“ — Mi na to notico nismo reagirali. Reagirali pa bomo v tistem hipu, ko bi se obistinila vest graške „Tagespost“ in sicer na način, da tistim ne bo všeč, ki stoje za izdajalskim glasilom trojice Schweigel-Hein-Tavčar.

Promoviran bo v četrtek, 22. decembra, opoldne na dunajskem vseučilišču doktorjem modroslovja čast. gospod Ivan Knific, bodoči profesor na škofevih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Iskreno čestitamo!

Južna železnica in Italija. V italijanski zbornici je poslanec Sorani predlagal, naj se odplača južna železnica za progo v Italiji z novo 3 in pol odstotno rento. Ta predlog pride bodoče leto v zbornici na vrsto. Kakor pa je znano, je južna železnica doslej odbila vse ponudbe glede skupnega odplačila. Južna železnica se sklicuje na državno pogodbo med Avstrijo in Italijo, katere enostranski zakon ne more razveljaviti.

Ljubljanski porotniki in „Il Piccolo“. Pod naslovom „Sleparstvo in politika“ napada tržaško židovsko glasilo ljubljanske porotnike, ker so oprostili Grebenca. Predvsem pravi „Piccolo“, da so zatoženčevi branitelji v Ljubljani povdarjali, da je bilo zato delegirano ljubljansko porotno sodišče, ker bi ne bili tržaški italijanski porotniki nepristranski s slovenskimi zatoženci. Branitelji in zatoženci trudili so se med obravnavo dokazati, da so bili privatni in narodni razlogi, ki so dali zatožbi povod s čemur so dosegli, da so postavili zatožbo v drugo luč. To so dosegli tako izvrstno, da so porotniki živahno odobraval, ko je bil zaslišan kot prič dr. Martinis. Raditega je zahteval državni pravdnik, naj se obravnava preloži, ker je bila na ta način izključena možnost, da bi bili porotniki sodili nepristransko. Ker ni hotel v to privoliti sodni dvor, pride vsa zadeva pred kasacijski dvor. S tem, da se je hotelo izogniti razsodi tržaških porotnikov, ki niso nikdar izpominjali umazanih sleparij v politične prestopke, padlo se je v pravi „presodek“ ljubljanskih porotnikov; kar se je dozdevalo že naprej kot mogoče, izkazalo se je jasno med obravnavo.“ Da kliče v tem slučaju „Piccolo“ pravico na

pomoč, je umevno. A da hoče s tem, ko se zaganja v Ljubljance, vplivati na tržaške porotnike, to je očividno. Včerajšnji „Il Sole“ se zaganja raditega v „Piccolo“ in v odvetnika Martinolicha, kateremu očita, da je on priobčil vse to v „Piccolo“ in zahteva od „Piccola“, naj mu odgovori na ti dve vprašanji: 1. Ali je bila razsodba ljubljanskih porotnikov nepravilna? 2. Ali je hotel imeti Martinolich 5000 kron od Grebenca, predno ga je zatožil?

Za poštarico v Zalogu pri Ljubljani je imenovana gospica Franja Zabačnik sedaj poštna uradnica v Šempasu pri Gorici.

Kako je nastal požar v Laborah. Dne 14. t. m. okoli 7. ure zvečer mlatili so pri posestniku Janezu Staretu v Laborah. Mlatiči, štirji možki imeli so na podu prižgano svetilko petrolejko, in mogoče je, da je kaki mlatič neprevidoma s cepcom po svetilki udaril, kajti mimo idoč posestnik iz Gašteja, Luka Šmid je prvi ožen zapazil in tudi videl kako so se trudili mlatiči ogenj udušiti, ker pa se jim ni to posrečilo so zbežali, ne da bi koga na pomoč klicali. Mlatičev ni nihče poznal.

Zrtev žganjpitja. Miha Baloh, bajtar in krovc iz Golice, je 4 dni delal pri Jerneju Urankarju posestniku v Črnomvrhu pri Kamniku. Zvečer dne 16. t. mes. je gospodar prinesel Balehu pol litra žganja. Prenočil je na klopi pri Urankarju, ponoči se je pa s klopi zavalil na tla. Bil je takej mrtev.

Z Vojskega se nam poroča: Ko je bil dne 24. nov. požar, so ubogi drvarji zdihovali, kaj bo v hudi zimi. Pa usmilila so se jih že nekatera usmiljena srca. Iz Idrije so dobili 66 K, iz Sp. Idrije 33 K, z Gore 16 K 43 v., g. župnik v Črnom vrhu je poslal 10 K in Ledinci 6 K 40 v. Pogorelka pa je dobila takoj od „Vzajemne zavarovalnice“ vse zavarovalnino.

Sava je ob zadnjem velikem nalivu nenavadno narasla. — Kakor nam pišejo iz Smlednika, stari ljudje že 53 let ne pomnijo tako velike vode. Največ trpe mlinarji ob Savi, posebno Andrej Dolinar. Temu je največ kriv previsok jez pri tovarni na Virju. Že 22 let se Dolinar težari s tovarno zaradi škode, ki mu jo dela previsok jez, pa vse nič ne pomaga. Zadnja velika voda je menda poučila gotove kroge o istinitosti pritožbe.

Dalmatinska paroplovba. Graški listi poročajo, da so imeli zastopniki dalmatinskih paroplovnih družb z dalmatinskimi poslanci posvetovanje, pri katerem se je izjavilo, da je župan Ivan Hribar svoj projekt umaknil, a da ž njim zopet nastopi, ako vlada ne bo odobrila Lloydov načrt.

Hrvaške novice. Umrila je v Karlovcu odvetnikova vdova Cvjeta Majcen, stara 83 let. — Električno razsvetljavo dobe v Vinkovcih. — Ljubavna tragedija. V Sarvašu pri Oseku je 22letni Friderik Platz hotel imeti za ženo 15letno Margaretu Zorn, a njena mati je dekleta možitev branila. Ko ju je mati presenetila na nekem sestanku, je Platz trikrat ustrelil na deklo in tudi nase. Oba so smrtnoranjena prepeljali v bolnišnico, kjer sta umrla. — V Zagrebu se vrši danes volitev župana. Gotovo je, da bo izvoljen dr. Amruš. — Profesor na bogoslovni fakulteti v Zagrebu, dr. Martin Stiglič, gre v pokoj. Na njegovo mesto bo imenovan katehet Mihalovič, o katerem se govori, da je bodoči kandidat za biskupsko stolico v Djakovem.

Za Vegov spomenik so nadalje darovali: Presvetli cesar 2000 kron, dunajski magistrat 100 kron, Lovro Ulčar, višji svetnik deželnega sodišča v Ljubljani 50 K, neimenovan v Ljubljani 20 K, baron Zojs v Gradcu 10 K, podpolkovnik pl. Fell v Rudolfovem 10 K, profesor Konrad Zindler v Gradcu 10 K, profesor V. pl. Dantscher v Gradcu 10 K, „Narod“ 1 K, skupaj 2211 K. Vseh darov je doslej nabranih 15709 49 K. Osrednji odbor v Ljubljani se zahvaljuje in prosi nadaljnjih prispevkov.

Tudi napredek. Z novim letom prične pismošča raznašati poštne pošiljave po celi ambruški župniji vsak dan razven nedelj. Poštni nabiralniki bodo v Ambrusu, Višnjah in Brezovem dolu.

Z nožem v hrbet je sunil v Križih pri Trziču Antona Primožiča v nedeljo neki nepoznanec, ko je šel Primožič zvečer domov. Primožič je nevarno poškodovan.

Igrača s patronami. Keržič Fr. na Brezovci pri Borovnici je našel patrono ter jo vrgel na ogenj. Patrona se je razletela ter mu hudo poškodovala oči. — Mihelčič Franc od Sv. Helene pri Dobu je pa tudi našel patrono, katero je odpiral z nožem in vsebino stresel na ogenj. Puhnilo mu je v oči, katere ima težko poškodovane.

Božjast jo je vrgla na razbeljeno peč. Franciška Cerar s Stoba pri Domžalah je sedela pri železni razbeljeni peči. Nakrat jo je vrgla božjast na razbeljeno peč. Franciška Cerar se je nevarno opekla.

Ponarejalci 20kronskih bankovcev. V Zagrebu so aretirali delavca Frana Žagiča, rojenega v Dobravi na Kranjskem, ki je razdajal ponarejene 20kronske bankovce. Pošiljal mu jih je iz Amerike Ivan Krkovič, ki je pobegnil v Cleveland, ko je bila radi ponarejanja denarja aretirana družina Curhaleh pri Brežicah, s katero je bil v zvezi.

Velikodušen dar. Znana dobrotnica gospa Josipina Hočevar v Krškem je darovala 1500 kron za novo šolo v Čeremošnici.

Plo Centra, dolgoletni sluga svetega očeta Leona XIII., je umrl 17. t. m. v Rimu. Zadel ga je srčna kap.

Pojasnilo. G. Fran Peršec, župnik na Robu nam piše: Vaš poročevalec se je v svojem poročilu z dne 9 t. m. zmotil. Jaz sem izpovedal: Vsi člani Vdovičeve (ne Pečkove) rodbine so dosedaj umrli za jetiko, najmlajši v Leonišču; Pečkovih nihče ni umrl v Leonišču, kar je razvidno tudi iz dotičnih mrljskih listov, ki leže pri sodnji. Tudi o Pečku sem se izrazil, da je umrl za jetiko. Njegov mrljski list in njegovih bratov ter sester so tudi pri sodnji

Učiteljska imenovanja. Viljem Zirkelbach je imenovan za Podbrezje; Andrej Skulj za Trzišče; N. Peterlin za Studenec in Josip Ambrož za Čatež.

Ljubljanske novice

† Ivan Škerjanec. — Zanimiva oporoka. Danes zjutraj je umrl na tifusu obč. svetnik, hišni posestnik in gostilničar gosp. Ivan Škerjanec. Prehladil se je bil na Catežu pri Zaplazu, ko je vino točil. Glavni dedič je soproga g. prof. Novaka, poleg tega je pa zapustil znatne svote — svojim stalnim gostom. Med drugimi je zapustil znatne legat gg. poštnemu uradniku Verniku, Hugonu Turku, Jeršku, Dečmanu, nadučitelju Ranzingerju itd. Tudi Matijčku, ki pri sv. Petru zvoni z velikim zvonom, je nekaj zapustil. Stalnemu gostu g. Wanecku je zapustil 500 kron, češ, naj se poboljša in postane Slovenec. Svojima sestrama je zapustil vsaki po 10 kron. Spomnil se je tudi raznih tukajšnjih slovenskih društev „Glasbene Matice“, „Sokola“, „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Truplo so takoj prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. N. v. m. p.!

Slovensko gledališče. Izvirno slovensko enodejanko „Brat Sokol“ pripravljajo na slovenskem odru. Spisal jo je gospod dr. Milčinski. — Na novo bodo na slovenskem odru uprizorili „Devico Orleansko“.

Dober gost. Včeraj popoldne je prišel v Cakovo gostilno na Radeckega cesti št. 16 izdelovalec bičev pri Umeku na Starem trgu, dne 11. maja 1885. leta v Bastovici pri Sežani rojeni Josip Kocjančič. Ko je bil Kocjančič nekoliko časa sam v gostilniški sobi, je porabil priliko, odprl mizni predal in ukradel natakariči Mariji Juvanovi denarnico s 94 kronami 73 vinarji in nekaj smodk. Natakariča je tatvino opazila, ko je bil Kocjančič še v gostilni in poklicala policijskega stražnika, ki je Kocjančiča aretiral in ga na bližnji stražnici preiskal. Našel je pri njem denarnico, privezano na nogi, v nji pa omenjeno svoto. V suknjiču je imel pa smodke in nabasan samokres. Na njegovem stanovanju izvršena hišna raziskava je pokazala, da je bil Kocjančič tudi napram svojemu gospodarju nepošten. V njegovem kovčegu so našli 4 nove klobuke, raznega lišpa za klobuke, nove srajce in napsrje in več drugih sumljivih reči. Izročili ga bodo deželnemu sodišču.

Prof. Binderjev izrek o tukajšnji realki. Prof. Binder je rekel realcem: „Wir Deutsche sind hier Herren, die Slovenen sind hier nur Gäste“. Ali ni nobene oblasti, ki bi temu predrznežu za take provokacije navila ušesa?

Domišljavost vladnega svetnika. Piše se nam: Danes je bil upokojeni dvorni svetnik Schemerl v neki tukajšnji restavraciji. Natakar ga ni poznal, ter ga je slovenski nagovoril, kaj želi. Svetnik Schemerl je takoj surovo zarohnel: „Lernen Sie lieber deutsch!“ To je tem večja provokacija, ker izvira od takega vladnega moža, ki najbolj ve, v koliko je zaslužil svoje sedanjo pokojnino.

Proti Rebku ml. je sodnijska preiskava ustavljena. To je bilo tudi pričakovati. Kljub temu ostane g. Rebek — čuden kavalir.

Dražba. Po zahtevanju Matije Zalar, pekovskega mojstra v Ljubljani, kranjske hranilnice in Adolfa Wagenpfeil, bo dne 31. januarja 1905, dopoldne ob 10. uri, pri tukajšnji okrajni sodnji, v izbi št. 16, dražba zemljišča vlož. št. 145 kat. obč. Gradišče predmestje, obstoječega iz enonadstropne zidane hiše št. 10 v Gradišču v Ljubljani s pekarijo in iz vrtno parcele s površinsko mero 1096 m².

Mlad vlomitelj. Včeraj opoldne je realčni ravnatelj zasačil nekega sletnega šolskega učenca, ko je ravno odpiral s klju-

čem v telovadnici mizni predal. Mladi vlomitelj je prišel v telovadnici skozi okno, kojega je bil s silo odprl. Imel je pri sebi 14 različnih ključev. Pod okno je bil pa postavil sletnega tovariša na stražo. Pač dober začetek!

Razdelitev obleke. V nedeljo je odbor dam in gospodov, ki podpira siromašne ljubljansko deco, obdaril v okrašenih telovadnici I. mestne ljudske šole — čez 200 ubogih dečkov in deklic z gorko obleko in sladkim pecivom. Zbralo se je v dverani poleg podpornega odbora in učiteljstva mnogo občinstva. Vodja Gabršček je pozdravil odbor, osobito gospo dr. Tavčarjevo in g. dež. šol. nadzornika Levca; zahvaljeval se je dobrohotni darežljivosti vseh, ki so pripomogli k podpori, zlasti kranjski hranilnici. Nagovoril je s prav iskrenimi in lepimi besedami obdarovane otroke, spominjajoč jih, naj molijo za blage dobrotnike, naj bodo hvaležni s tem, da ljubijo Boga, ubogajo starše in učitelje. V imenu obdarjenih otrok se je zahvalila učenka 4. razreda M. Zaletel s krepkim, čisto donečim in lepo povdarjajočim glaskom milim dobrotnikom. Nato so nazoče dame razdelile pripravljeno obleko in sladke darove.

Jugoslovanski Almanah. Zaradi končne ureditve slov. dela jugoslov. Almanaha se vrši jutri, 21. t. m., ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“ sestanek slov. književnikov. Ker se imajo pri ti priliki odločiti definitivno o važne stvari, je želeli, da se vsaj v Ljubljani živeči književniki sestanka polnoštevilno udeležijo.

Tatvine. Antonu Schweigerju, naredniku 27. domobranskega pešpolka, je bila v soboto zvečer ukradena iz pisarne srebrna tula-ura, vredna 24 kron. Ura ima na zadnjem krovu vrisane martinčke. — Hlapcu Vincenciju Kolaču je bila ukradena iz hleva na Marije Terezije cesti št. 14 konjska odeja, vredna 20 kron. — Barvarju R. so bile v soboto dopoldne ukradene vojaške hlače, vredne 11 kron.

V mestnem logu je zasačil v soboto policijski stražnik nekega krojaškega pomočnika, ko je lovil na limanice ptice-pekve. V kletki je imel skoro same ptice-pekve, koje mu je stražnik odvezel. Takega neusmiljenega naj bi se pač strogo kaznovalo.

Odbor „Zveze slovenskih kolezarjev“ opozarja svoje č. gg. člane, da se z ozirom na važno točko št. 4 dnevnega reda sigurno udeležijo občnega zbora vršečega se v sredo ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“

Gospod dr. M. Rus je imenovan sekundarjem v deželni bolnišnici

Čitalnica v Spodnji Šiški ima v ponedeljek, 26. t. m. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor z običajnim sporodom.

Najstarejša žena v Ljubljani umrla. Včeraj umrla gospa Marija Komar, vulgo Matic, bivša hišna posestnica in gostilničarica, je bila sedaj najstarejša žena v Ljubljani. Stara je bila 90 let.

Za kruhom v Ameriko se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 37 Make-doncev in 70 Crnogorcev, nazaj je pa prišlo 25 Hrvatov. — Z Westfalskega je prišlo 70, z Hrušice pa 80 Hrvatov in 70 Make-doncev. — V Podbrdo se je odpeljalo 40, v Bohinj pa 30 delavcev.

Razne stvari.

Najnovije od raznih strani.

Dementirana vest. Švedski poslanik je izjavil, da je nesresnično poročilo o zaroki gdč. Alice Rooseveltove s švedskim princem. — V zadevi princezije Lujze Koburške se vrši obravnava pred pariškim sodiščem. Princezinja sodišče osebo ne bo zaslišalo. — Grofica z obzdravnica. Na berlinskem vseučilišču je delala grofica Helena Schweinitz zobozdravniško državno izkušnjo, ki jo je prestala s „prav dobrim“ uspehom. To je prva dama, ki je na berlinskem vseučilišču delala tako izkušnjo. — 96.000 kron za staro knjigo ali 4000 funtov šterlingov je plačal ob razpredaji v Londonu te dni Baer iz Frankobroda ob Meni za latinsko zbirko psalmov, katero sta natisnila l. 1459. na 136 pergamentnih straneh s starogotškimi črkami Fust in Schoeffer. Leta 1900. je plačal za zavno tako knjigo znani ameriški milar-der Morgan 5250 funtov šterlingov. — Rudolfu Falbu nameravajo postaviti spomenik. — Brnski občinski svet za „schulvercin“. Brnski občinski svet je v svoji seji dne 18. t. m. dovolil nemškemu „schulvereinu“ izredno podporo 5000 kron. — Plevejeva morilca nista hotela vložiti na carja prošnje za milostno znižanje kazni. Sodišče je pa samo predložilo carju prošnjo, naj omili obsojenima hudodelcema težko kazen. — Mesto Berlin je 17. t. mes. doseglo število dva milijona prebivalcev. —

Telefonska in brzojavna poročila

Tokio, 20. decembra. (Uradno.) Od oblegovalne armade se poroča, da so Japonci dne 18. t. mes. v dveh urah in pol dvignili v zrak en del obrambnih del pred utrdbo Vuntikvanšan. a potem napadli sovražne pozicije, započeli oster boj z granatami. Sevražnik se je trdovratno upiral. Ob sedmih zvečer je zavzel gen. Sameima kontreskarpo, a potem začel občni naskok na utrdbo samo, ki je končno padla ob pol 12. uri ponoči. Japonci so pričeli takoj utrdbeno dela ter so imeli 19. t. m. zjutraj to točko osigurano. V utrdbi se je našlo pet poljskih topov in dva stroja. Na bojišču so našli 40 mrtvih Rusov. Japonske izgube niso velike.

Berolin, 20. decembra. Polkovnik Gädke poroča o uvedbi nove ruske mandžurijske armade ter pravi, da bo ves 16. voj dne 10. januarja na bojišču, 4. voj bo na bojišču koncem januarja a 2. začetkom ali koncem februarja. Prva in druga armada sta v polnem broju na bojišču.

Peterburg, 20. dec. (Uradno.) Kuropatkin poroča, da mu 19. t. m. ni došlo nikako poročilo o bojih. En oddelek lovcev je v noči od 15. t. m. prišel na neko višino južno od mesta Tancicaj, kjer navadno po dnevu stoji japonska straža. Rusi so položili mino ter jo zažgali. Po tem se je videlo, kako so se Japonci umaknili, vzemši seboj 8 mrtvih in ranjenih tovarišev. Vsak dan se predstraže med seboj streljajo.

Budimpešta, 20. decembra. Iz liberalne stranke je izstopilo zopet šest poslancev.

Inomest, 20. dec. Dva laška vseučiliščnika sta priznala, da sta streljala iz revolverjev.

Belgrad, 20. dec. Včeraj je bila v srbski skupščini velika manifestacija za Rusijo, ko je predsednik izjavil, da je v ime skupščine čestital k carjevemu godu in izrekel željo, naj živi in prospeva Rusija na korist vseh Slovanov. Poslanci so navdušeno klicali „Živio!“ Sprejet je bil predlog naj se izreko Rusiji v imenu srbskega naroda simpatije.

Belgrad, 20. dec. Kralj je včeraj slovesno sprejel novega bolgarskega poslanika Hesabdžieva. Pri tej priliki so bili jako srčni razgovori. Sinoči pri ruskem poslanstvu sijajen bal na čast rojstvenega dne ruskega carja. Navzoči so bili vsi ministri in dvorni častniki. Nove poštno znamke niso uzete iz prometa. Kralj je čestital črnogorskemu knezu za imendan in dobil prisrčen odgovor. Tudi narodna skupščina je čestitala ruskem carju z željo za zmago.

Benetke, 20. dec. V nekem tukajšnjem gledališču je bila velika iredentovska demonstracija. Iredentovci so klicali naj se oprostijo Trst in Trident, metali so v parter listke z iredentovskimi napisi.

Madrid, 20. decembra. Španski kralj bo potoval meseca februarja v Paris, Berlin in London. Cuje se, da bo pri tej priliki iskal neveste.

Peterburg, 20. decembra. V zadnji seji ministrskega sveta, kateri je predsedoval car, je bil sprejet nekak reformni program, ki se v kratkem uradno objavi. Da bi bil car proti vsaki reformi ni resnično.

Dobro domače sredstvo. Med vsemi domačimi sredstvi, katera se uporabljajo kot bol ublažujoča in odvajajoča, zavzema prvo mesto Liniment Capsici comp. s „sidrom“ (nadomestek za „Pain-Expeller“), izdelan v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 80 h, K 140 in druga steklenica; vsaka steklenica je v elegantni skatli in se jo pozna po znanem sidru.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, srednji zračni tlak 7369 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
19	9. zveč.	746.9	2.3	sl. jvzh.	obl.	0 0
20	7. zjutr.	745.5	2.0	sl. sever.	megla.	
	2. pop.	744.8	4.9	„ „	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 1.2°, norm. -1.9°.

Tržna poročila

od dne 16. decembra 1904.

Budimpešta. Pšenica za april 10.23 do 10.24; rž za april 7.98 do 7.99; oves za april 7.25 do 7.26; koruza za maj 7.64 do 7.65. Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno, ugodneje. Pročaja 12.000 met. stotov., za 2 1/2 stotink zvišanja. Druga žita vzdržano. Vreme: blago.

Dunajska borza

dne 19. decembra.

Skupna 4% konv. renta, maj-nov.	100 15
Skupna 4% konv. renta, jan.-julij	100 05
Skupna 4 2/2% pap. renta, feb.-avg.	100 30
Skupna 4 2/2% sreb. renta, april-okt.	100 30
Avstrijska zlata renta	119 55
Avstrijska kronska renta 4%	100 30
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	91 25
Ogrska zlata renta 4%	118 55
Ogrska kronska renta 4%	98 05
Ogrska invest. renta 3 1/2%	88 70
Delnice avstro-ogrsk. banke	16 38
Kreditne delnice	674 -
London vista	239 37 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117 55
20 mark	23 51
20 frankov	19 06
Italijanski bankovci	95 20
Cekini	11 32

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobva se pri trgovki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškan-ske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 8 11-45 28

2119

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se javlja tužna vest, da je preblagorodni gospod

IVAN ŠKERJANEC,
posestnik, vinotrčec in občinski odbornik ljubljanski,

danes zjutraj ob 8. uri, 42 let star, nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika bode jutri v sredo, dne 21. t. mes. ob 4. uri iz mrtvašnice pri sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi pri sv. Petru.

Bodi mu blag spomin!

V Ljubljani, 20. decembra 1904.

Mesto vsaoga drugoga odvestila.

Klobuke, cilindre,

čepice

in raznovrstno

perilo

za gospode
priporoča

G. Čadež.

2115 5-1

Najkoristnejša božična darila

SINGER JEVI ŠIVALNI STROJI

ki so na probaj samo v trgovinah

SINGER CO

DEL. DRUŽBA ZA ŠIVALNE STROJE.

V LJUBLJANI
Sv. Petra cesta številka 4.

Poslavno
SINGER JEVI
ŠIVALNI
zavarovano

2060 6-5

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Zanimivi obisk 2117

gradov Versailles.

Mali in Veliki Trianon.

Posestvo

v Spodnji Šiški štev. 57 se odda v najem ali proda iz proste roke.

Več se poižve istotam. 2064 3-1

2077 4-3

Žive ribe

se dobé v trgovini z ribami in delikatesami

J. C. Praunseiss, Ljubljana

1200 kg. v zalogi.

Zunanja naročila se izvršujejo točno.

Trgovci

s špecerijo

v Ljubljani in okolici

so skenili,

da tudi letos ne bodo razdelevali novoletnih daril.

Namesto tega podpisani zneski se darujejo zavodu za tuberkulozne, ki se ima ustanoviti.

Poslovni odbor.

2099 3-1

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd.
patentirani najnovejši ameriški sistem
prodaja in razpošilja trgovina 2088 26-2

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

1953 12-9

Največja izbera

blaga iz briljantov, kakor uhanov, prstanov, zapestnikov itd., velika zaloga zlatnine, kot zlatih verižic za dame in gospode koljerjev, naveskov, zaponk, dalje srebrnine, kakor nastavkov, servisov za čaj, kavo, pivo in vino, posode za namizno orodje, tase, doze za sladkor, posode za sir, kompotiere, skleda za solato, dalje popolne opravne kasete za 6 do 12 oseb.

Proračuni o tem brezplačno. Dalje cerkveni predmeti, kot mašni vrčki, škropljivki, kottički za blagoslovljeno vodo, svetilnice, križi itd.

ADOLF WAGENPFEIL

zlatar in juvelir

Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo novosti
p. n. občinstvu.

Edino zastopstvo

svetovno-znane Orivit. akcijske družbe. — Blago iz kina-srebra, Bern-dorfske, Cristofle in Würtemberške kovinske tovarne, priznано najboljšje tvrde za namizno orodje. — Največja izbera ženitovanjskih, krstnih, Miklavževih in božičnih daril, izvršena najnatančneje.

Ceniki zastonj. — Najnižje cene.

Izbera na zunan se hitro izvršujejo.